

Les misèries del Fons Monetari Internacional

La majoria de persones creuen que el Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial són dues institucions que ajuden els països pobres. La realitat, però, és molt diferent: fam i misèria, restriccions socials i desastres ecològics són les conseqüències directes de l'endeutament i dels programes d'adaptació d'aquestes institucions.

Josep Pont (Berlín)

Amb motiu de la XLIII trobada anual del FMI i del Banc Mundial, Berlín ha sigut una ciutat en estat d'excepció. Ja en entrar a la ciutat, els ocupants d'automòbils eren sotmesos a interminables controls. Si l'automòbil o les persones eren sospitoses, els ocupants eren totalment escorcollats, i en alguns casos detinguts algunes hores o obligats a tornar a la República Federal. En la ciutat, en les sortides de metro, els viatgers eren obligats a identificar-se. Mentrestant, al Centre de Congressos de Berlín, tancat hermèticament per diversos cordons policials, ha tingut lloc durant els últims dies de setembre la 43 trobada anual de dues organitzacions de finances: el Fons Monetari Internacional

—FMI— i el Banc Mundial —BM—. Hi han participat 10.000 experts en finances representants de 151 països. El tema principal del congrés ha sigut el deute de l'anomenat tercer món. A començaments de l'any 1988, aquests països i els del bloc socialista estaven endeutats amb *un bilió dos-cents mil milions de dòlars*.

Els principals creditors d'aquesta immensa xifra són el sistema bancari multinacional, institucions com el Fons Monetari Internacional i els governs

Acte d'inauguració de les sessions del FMI i BM.

dels *valors occidentals* serien recomenats. Solament una tercera part d'aquest deute pertany a les institucions multinacionals i als governs dels països capitalistes. La resta, són deutes i interessos al sistema bancari privat. Aquesta dimensió quantitativa de la crisi d'endeutament fa que el FMI i el BM no puguin justificar-se com a institucions de crèdit.

Des del començament de la crisi de pagaments en el 1982, estats com Mèxic, Argentina o Brasil han augmentat

els seus deutes en un 40 per cent i, com a conseqüència, els «programes d'adaptació» recomanats pel FMI han esdevingut fam, misèria, restriccions socials i desastres ecològics.

Balanç del congrés

Després del congrés anual del Fons Monetari Internacional i del Banc Mundial, representants d'aquestes institucions han repetit eufòricament als mitjans de comunicació que la despesa d'una part del deute forma part dels acords presos. Aquesta despesa representa la ridícula xifra del 0,8% del

total del deute, ja que com era d'esperar s'ha imposat l'estratègia dels països capitalistes desenvolupats.

Paral·lelament a aquest congrés, diferents actes i accions han tingut lloc a la ciutat de Berlín.

En primer lloc, el resultat del Peoples Permanent Tribunal —Tribunal Permanent dels Pobles— contra el FMI i el BM, es pot qualificar de fracàs. Aquest tribunal (semblant al Tribunal Russell que denuncià en els anys 60 els crims comesos pels EUA al Vietnam) ha trobat *culpables* aquestes institucions finances per les massives violacions dels drets dels pobles, dels drets humans, i de la destrucció de les relativament intactes economies d'alguns països així com per la preparació de l'holocaust biològic.

El fracàs ha consistit en primer lloc a esperar d'aquestes institucions una reforma i donar un termini de dos anys per veure els resultats, així com de fer dependre la reforma del FMI i del BM de la formació de les forces polítiques i socials en el tercer món.

Mentrestant, al carrer milers de persones participaren en les diferents formes de protesta, acabant amb quasi 700 detinguts. Les 'jornades d'acció' començaren un dia després de la ma-

nifestació a la qual assistiren unes 80.000 persones.

Les jornades d'acció, considerades pels organitzadors com un èxit total, han tingut com a objectiu cridar l'atenció pública sobre les connexions entre el FMI i el BM i diferents institucions aquí a la República Federal. Així, per exemple, es realitzaren concentracions i actes de sabotatge (la majoria, però, impeditos per la presència de la policia) contra oficines d'atur, la multinacional ADLER (empresa coneguda per la seva política antisocial durant les vagues de dones a Corea del Sud), l'agència de viatges DER (agència que ofereix viatges econòmics a països tropicals en l'anomenat turisme del sexe), en l'aeroport de Tegel, en dificultar l'arribada de representants de finances, o contra la Siemens (multinacional dedicada al desenvolupament de noves armes i caracteritzada per una política de control del personal i especialment de les treballadores).

També al Berlín Est han tingut lloc accions de protesta durant aquestes jornades, que han acabat amb la detenció d'unes cinquanta persones.

Finalment, el dia en què acabà el congrés, unes 5.000 persones es reuniten en l'anomenada manifestació internacionalista, acompanyades per un nombre molt similar de policies.

L'acció policial no es dirigí solament contra els manifestants, sinó també contra la premsa. Vint-i-cinc periodistes foren *aïllats* durant una hora en un cercle policial.

Aquestes mobilitzacions, durant el congrés del FMI i del BM a Berlín, han desenvolupat per primera vegada una forma de resistència i de protesta contra aquestes institucions de finances.

La funció del FMI i del BM

A començaments dels anys 50 la major part de les inversions del FMI anaren a parar als països del tercer món. La repartició dels crèdits s'orientà clarament en consonància amb la línia divisòria de la guerra freda: els països que es desenvolupessin sota el model dels *valors occidentals* serien recompenats, mentre que països que pretenien una socialització de les indústries bàsiques com l'Índia, el Paquistán o Colòmbia, els serien tancats els crèdits, o inclús serien obligats a reprivatitzar aquests sectors si volien tornar a obtenir crèdits. La política del FMI i del BM demostrà també paral·lelisme amb

la política exterior nord-americana (els Estats Units posseeixen una quota del 19,8% de vots en les decisions del consell del FMI): durant la presidència de Salvador Allende, a Xile, li foren negats crèdits d'aquestes institucions. Immediatament després del colp militar de Pinochet, els crèdits foren novament oberts amb el programa anomenat «d'adaptació d'estructures». Molt semblant és el cas de Nicaragua, país que des de la victòria del Front Sandinista no ha rebut cap crèdit més.

En els anys 50 i 60 els crèdits del FMI

la nova classe treballadora i especialment en negar-se molts camperols a abandonar la terra per a treballar en les fàbriques.

La resposta a aquests moviments fou l'anomenada *revolució verda*, que consistí en l'exportació de productes agrícoles a preus molt baixos dels centres industrials rics (per exemple, el programa Food for Peace en els Estats Units i finançat pel BM).

La crisi de petroli a mitjans anys 70 provocà en els països del tercer món una alarmant falta de divises, i aquests

La policia de Berlín deté un dels 80.000 manifestants contra el FMI i BN.

serviren per a la construcció d'infraestructures i subministrament d'energia. Ports, grans preses i carreteres van ser construïdes; mesures que prepararen inversions de capital productiu per les multinacionals. Aquests projectes foren, lògicament, construïts per grans multinacionals, i els crèdits del FMI, per tant, tornaren a empreses estrangeres. Les conseqüències d'aquestes grans obres innecessàries foren la destrucció de les tradicionals formes de vida, i la massiva emigració a les grans ciutats, on es formaren *slums* i milions de barraques. L'acumulació de capital es posà en perill en començar les reivindicacions econòmiques i socials de

es veieren en la necessitat de prendre crèdits del BM.

Els crèdits que reberen els estats en vies de desenvolupament en els anys 70 amb baixos interessos foren reclamats amb un dòlar revaluat i amb alts interessos. Tant el FMI com el BM imposaren, en primer lloc, com a condició per a donar crèdits el pagament dels endarreriments i que el país s'adaptés al procés estabilitzador dictat pel FMI. Amb la política d'*ajudes* del BM es provocà una dependència encara més forta de certs països del tercer món amb els països capitalistes rics, i com a conseqüència, crisi en la producció d'aliments, i fam. □